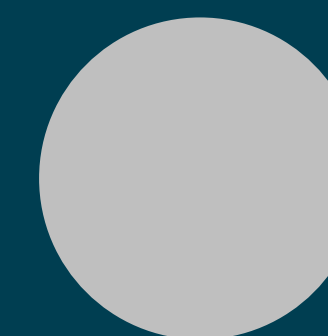

Kaip teisės aktais sureguliuoti įmonių valdymą?

DOVILĖ BURGIENĖ

Advokatų kontoros WALLESS vadovaujanti partnerė

ESMINIAI PRINCIPAI

Kaip įmonių teisė vystosi? Enron, WorldCom, Tyco ir t.t.

Nuo sukčiavimo apsisaugoti sunku, bet gerai subalansuota „stabdžių ir atsvarų“ sistema gali turėti prevencinį efektą (bendrovių valdymo taisyklių ir standartų tikslas)

Nuosavybės ir kontrolės atskyrimas (Berle and Means; 1932)

Bendrovės interesai \neq akcininkų interesai

KONTROLĖ / AKCININKO VAIDMUO

Akcininkai negali kištis į valdymo organų veiklą ir atvirksčiai (privačiose bendrovės, kuriose akcininkai ir valdymo organai sutampa, neveikia)

Akcininkai rizikuoja tik savo į bendrovę investuotomis sumomis, nebent piktnaudžiauja savo padėtimi (*piercing the corporate veil*)

„Telefoniniai“ pavedimai neteisėti – valdymo organai turi veikti bendrovės interesais ir atsisakyti vykdyti neteisėtus akcininkų reikalavimus

KONTROLĖ / VALSTYBĖS, KAIP AKCININKO, VAIDMUO

Kaip rasti balansą, jeigu elgtis neatsakingai yra pelninga? Tikslas ne tik didinti savo investicijos vertę, bet ir (pirmiausia) būti socialiai atsakinga, atsižvelgti į visuomeninius interesus

Kuo valstybė rizikuoja? Kuo rizikuoja akcininko teises įgyvendinanti institucija, jos darbuotojai?

Jei rizika nėra aiški, atsiranda vietos piktnaudžiavimams, veiklos politizavimui

VALDYMAS / VALDYMO ORGANŲ VAIDMUO

Valdymo organai valdo, o akcininkai kontroliuoja (rinkdami, atšaukdami ir motyvuodami atlyginimu)

Fiduciarinės pareigos – lojalumas, rūpestingumas, sąžiningumas. Jei įrodomas pažeidimas, valdymo organai atsako visu savo turtu.

Verslo sprendimų priėmimo taisyklė (JAV teismų praktika; 1919):

- jei vadovai bijos atsakomybės, tai nesiims rizikingų sprendimų ir bendrovės vertė neaugs
- profesionalių valdybos narių pritraukimas
- teismai nėra kompetentingi vertinti verslo sprendimų (*hindsight bias*, žinių trūkumas ir t.t.)

VALDYMAS / NEPRIKLAUSOMI VALDYMO ORGANŲ NARIAI

Įdėjos ištakos – apsaugoti smulkiuosius akcininkus nuo stambiųjų akcininkų ir/ar valdymo organų piktnaudžiavimo (Delaware; 1980)

Ką atstovauja nepriklausomi valdybos nariai? Bendrovę ar akcininkus?

Valdymo organų nariai rizikuoja savo turtu ir reputacija

KITOS PRIEMONĖS (?)

Daugiau galių nepriklausomiems valdymo organų nariams (pvz., tam tikrų klausimų veto teisė)?

Problema – nepakankamos smulkiųjų akcininkų teisių gynbos priemonės (nelikvidžios akcijos, nėra paskatų naudotis išvestinio ieškinio institutu)

„Stipresni“ smulkieji akcininkai kaip papildoma priemonė užtikrinti, kad stambieji akcininkai ir valdymo organai nepiktnaudžiautų

Taip pat kapitalo rinkos plėtra, koncentruotos nuosavybės problema

• • •
W A L L E S S
• •

Upės g. 23, 08128
Vilnius, Lietuva

www.walless.com

